

Hospodářské noviny 10.12.2012

Karim Alráwí

Moc bezmocných, esej Václava Havla o vzdorování posttotalitnímu režimu, jsem poprvé četl v anglickém překladu koncem osmdesátých let. Učil jsem tehdy na jedné káhirské univerzitě a hodně času jsem věnoval práci pro nově založenou, byť nelegální Egyptskou organizaci pro lidská práva. Režim, ve kterém jsme žili, nebyl v havlovském smyslu „posttotalitní“, nýbrž diktátorský, poněvadž moc se v něm uplatňovala krutě a bez falešné snahy o ideologickou legitimizaci. O pár let později mě za obhajobu lidských práv zatkla státní bezpečnost, vyslýchala mě a nakonec propustila díky mezinárodní kampani, kterou vedl britský deník Guardian. Během výslechů mě překvapilo, když jsem se dozvěděl, kdo všechno na mě donášel: akademikové, politici, zkrátka lidé, u nichž jsem nenacházel žádný důvod, proč by měli být tak ochotnými státními donašeči.

O rok později jsem jako příjemce Fulbrightova stipendia psal na jedné americké univerzitě studie o blízkovýchodním divadle, státní cenzuře a možném dopadu nastupujících nových technologií na společenské a politické podmínky v regionu. Přitom jsem zjistil, že dílo Marshalla McLuhana a Harolda Innise na téma sdělovacích prostředků a jejich vztahu k moci může být poučným návodem k činu. Naděje na změnu taženou technologiemi zesílily s nástupem celosvětové internetové sítě. Čerpal jsem inspiraci z díla matematika Kurta Gödela, jehož teorém o neúplnosti mi připadal jako důkaz, že žádný totalitní systém, jakkoliv je brutální, nemůže nikdy kontrolovat a systematizovat vše. Vždy existuje něco, co se vymyká strukturalizaci, a proto je odpor vždy možný. Tehdy jsem napsal, že internet je místem, kde je moc diktátorů nejméně účinná; místem, kde si lze lepší svět nejen představit, ale také jej uskutečnit.

Celý článek je uložen v Archivu Knihovny Václava Havla.